

Jasna Matekalo Draganović, Darko Mihelj i Zvonko Pađan:

Mirogoj: Posljednje počivalište znamenitih hrvatskih prirodoslovaca i matematičara

Glavni urednik:

Luka Šeput

Izvršna urednica:

Sandra Tribuson

Izdavač:

*Matica Hrvatska,
Odjel za prirodoslovlje i matematiku
Zagreb, 2021.*

Format:

*140 mm x 200 mm; meki uvez
176 str. + 114 slika*

Groblja nisu samo mjesta koja posjećujemo da bismo odali poštovanje prema onima kojih više nema među nama, niti mjesta sjećanja na naše roditelje, rođake, prijatelje. Ona su i gradski parkovi, a ponajviše – što se često zaboravlja – spomenici prošlosti, arhive u kamenu dostupne svima. Tako je i s glavnim zagrebačkim gradskim grobljem Mirogojem.

O tom se groblju mnogo pisalo, poglavito sa stajališta arhitekture i hortikulture. No pisalo se i o znamenitim pokojnicima koji na njemu počivaju. Pisalo se o pjesnicima, književnicima, kiparima, slikarima, političarima, pa i znanstvenicima – ali među njima gotovo da nije bilo prirodoslovaca. U sažetku ove knjige navodi se monografija o Mirogoju (1976.) u kojoj se spominje samo jedan prirodoslovac, biokemičar i popularizator znanosti Fran Bubanović. U vodiču kroz Mirogoj iz 1987. godine navodi se osam prirodoslovaca, a u onom iz 2011., među 89 istaknutih osoba pokopanih na glavnom zagrebačkom groblju samo su tri prirodoslovca.

Taj nedostatak nastoji ispraviti ova knjiga – na 176 stranica daje podatke o 60 znamenitih prirodoslovaca i matematičara pokopanih na Mirogoju. Za donošenje odluke koga uvrstiti u knjigu autori su se povelili za pet kriterija. Znanstvenik je započeo pionirske korake u istraživanju, svojim je radom doprinio razvoju i una-

prjeđenju znanosti u nas, ili je uzdigao hrvatsku znanost na svjetsku razinu. Tim su kriterijima dodana još dva – zasluga za utemeljenje institucija i zasluga za popularizaciju znanosti. Tako je u knjizi našao mjesto i astronom amater dr. Gabrijel Divjanović (1913. – 1991.), po struci pravnik – no, nakon Otona Kučere najmasovniji popularizator znanosti u Hrvatskoj.

Svaki prilog posvećen prirodoslovcu ili matematičaru podijeljen je na četiri dijela: oznaka grobnog mjesta, kratki životopis pokojnika, opis nadgrobnog spomenika i prikaz hortikulturnog rješenja. Uz prilog se nalazi fotografija grobnog mjesta, a redovito i fotografija nadgrobne ploče.

Čitatelj ove knjige može se upoznati i s poviješću grobne arhitekture. Toj je temi naime posvećano pet uvodnih poglavlja knjige (*Javljanje i značenje groblja, Nastanak zagrebačkoga Mirogoja, Arhitektonska konfiguracija Mirogoja, Hortikulturna komponenta Mirogoja i Nadgrobni spomenici*). Knjiga usto sadrži *Predgovor* dr. sc. Nenada Raosa, *Uvod, Zaključak, Popis literature* (sa 101 referencijom), *Biografije autora* te sažetke na hrvatskom i engleskom jeziku. Tome treba pridodati i *Rezultate istraživanja* (očevidi i analize), kratko poglavlje u kojemu se nalazi sustavna analiza grobnih mjesta i u pogledu arhitektonskoga rješenja i u pogledu očuvanosti.

Na kraju treba reći da ovo djelo troje autora, jednog arhitekta (Zvonko Pađan) i dvoje biologa (Jasna Matekalo Draganović i Darko Mihelj) na primjeru 60 prirodoslovaca i matematičara pokopanih na glavnom zagrebačkom groblju daje uz povijest hrvatske grobne arhitekture uvid u razvoj hrvatske znanosti. To kažem zato što su najstariji pokopani znanstvenici na Mirogoju Spiridion Brusina (1845. – 1908.), Dragutin Gorjanović-Kramberger (1856. – 1936.), Antun Heinz (1861. – 1941.) i Fran Bubanović (1883. – 1956.) – s kojima počinje organizirani znanstveni rad u Hrvatskoj.

Nenad Raos